

Časopis pro pěstování matematiky a fyziky

Zpráva o společném sjezdu matematiků polských a československých

Časopis pro pěstování matematiky a fyziky, Vol. 74 (1949), No. 2, 1--10

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/123055>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1949

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

I.

ZPRÁVA

o společném sjezdu matematiků polských a československých.

A.

Příprava a průběh sjezdu.

Polskie Towarzystwo Matematyczne uspořádalo svůj první poválečný sjezd hned roku 1946, ještě uprostřed válečných trosek. Od tohoto roku pořádalo pak své sjezdy každoročně. Na každý tento sjezd pozvalo vždy několik československých matematiků a na nich při přátelských rozhovorech českých a polských matematiků vznikla i myšlenka uspořádat společný sjezd. Tato myšlenka nabyla konkrétních forem na 6. sjezdě polských matematiků ve Varšavě v září 1948. Byl to především prof. EDUARD ČECH, který navrhl, aby českoslovenští matematikové se pokusili uspořádat společný sjezd československých a polských matematiků v Praze v roce 1949. Po svém návratu do Prahy našli účastníci varšavského sjezdu pro věc velké porozumění u ministerstva školství, věd a umění, takže mohlo být přikročeno k vlastním organizačním pracím. Byl ustaven přípravný výbor za předsednictví prof. EDUARDA ČECHA. Výbor utvořil pro usnadnění organizačních prací tři referáty: finanční, jež řídil prof. FRANTIŠEK VYČIHLA, zahraniční, jež řídil prof. VLADIMÍR KOŘÍNEK, a domácí, jež řídil prof. JAROSLAV JANKO. Zahraniční referát měl na starosti účastníky sjezdu ze zahraničí, domácí referát staral se o domácí účastníky a organizaci sjezdu v Praze. S Polským Towarzystwem Matematycznym bylo dohodnuto, že sjezd ponese název: Společný 3. sjezd matematiků československých a 7. sjezd matematiků polských. S polské strany připravovali sjezd po stránce obsahové prof. dr EDWARD MARCZEWSKI a po stránce organizační dr HENRYK GRENIEWSKI. Doba sjezdu byla stanovena na dny 28. srpna až 4. září 1949, aby se sjezd

konal ihned po celostátní konferenci učitelů matematiky a deskriptivní geometrie na gymnasiích, která se konala v Brně ve dnech 23. až 27. srpna 1949.

Bylo pozváno 20 polských matematiků jako hostů. Mimo tyto hosty zúčastnilo se sjezdu dalších 25 polských matematiků. Mnozí z nich přijeli na sjezd s dámami, takže na sjezdě bylo 67 polských účastníků. Polská delegace byla vedena předsedou Polského Towarzystwa Matematycznego prof. dr KAZIMIERZEM KURATOWSKIM. Dále pozval přípravný výbor prostřednictvím ministerstva školství, věd a umění sovětské matematiky a dále po třech matematicích ze zemí lidových demokracií: Bulharska, Maďarska a Rumunska. K velké lítosti pořadatelstva i účastníků sjezdu nepřijeli na sjezd matematici sovětsští, bulharští a rumunští. Maďarská vědecká rada vyslala na sjezd mimo 3 matematiky, kteří byli pozváni jako hosti, ještě 5 dalších matematiků, takže maďarská delegace čítala 8 osob a byla vedena prof. GYÖRGY ALEXITSEM, generálním tajemníkem Maďarské vědecké rady. Z Francie se zúčastnil sjezdu prof. JEAN DIEUDONNÉ z Nancy. Sjezd se konal pod záštitou ministerstva školství, věd a umění, prof. dr ZDEŇKA NEJEDLÉHO a velvyslance Polské republiky v Praze LEONARDA BORKOWICZE.

Jednání sjezdu se dělo jednak na plenárních schůzích, jednak v 7 sekcích. Plenární schůze se konaly dopoledne a pozvaní odborníci podávali na nich v hodinových přednáškách přehled o nových pokrocích ve svých pracovních oborech. Schůze sekcí se konaly odpoledne a účastníci sjezdu přednášeli na nich v 15ti minutových sděleních o výsledcích svých badatelských prací. Na pořad některých sekcí byly dány i obsáhlejší 45ti minutové referáty, nazvané hlavní přednášky v sekcích, v nichž někteří účastníci podali obsírnější výklad o problému neb o skupině problémů, na nichž pracují. Podrobný program jednotlivých schůzí bude uveden dále.

Sjezd byl zahájen na slavnostní schůzi, která se konala v neděli 28. srpna v 10^h30 ve velké posluchárně matematického ústavu. Schůze se zúčastnila paní EUGENIA KRASSOWSKA, viceministryně ošwiaty a odborový přednosta prof. dr VÁCLAV VANĚČEK v zastoupení pana ministra školství, věd a umění. Paní KRASSOVSKÁ učinila na schůzi projev s polské strany. Pan odborový přednosta VANĚČEK uvítal sjezd jménem pana ministra a prohlásil sjezd za zahájený. Na schůzi bylo zvoleno předsednictvo sjezdu: za předsedy byli zvoleni prof. BOHUMIL BYDŽOVSKÝ, Praha a prof. WACŁAW SIERPIŃSKI, Warszawa. Místopředsedy byli zvoleni prof. BOHUSLAV HOSTINSKÝ, Brno a prof. JURAJ HRONEC, Bratislava, prof. FRANCISZEK LEJA, Kraków, prof. HUGO STEINHAUS, Wrocław.

U příležitosti sjezdu byla pořádána celá řada společenských podniků. V neděli 28. srpna odpoledne uspořádal přípravný výbor seznamovací čaj pro účastníky kongresu v Národním klubu na Příkopech. V úterý 30. srpna byla velká recepce na polském velvyslanectví. Ve středu 31. srpna se konala pro zahraniční účastníky sjezdu prohlídka Prahy

v autokarech. Ve čtvrtek 1. září navštívili účastníci sjezdu představení Smetanových Dvůr vdov v Národním divadle. V pátek 2. září byla závěrečná večeře sjezdu v Obecním domě města Prahy. V sobotu 3. září odpoledne konal se pro zahraniční účastníky sjezdu zájezd autokary na Lány a na Karlštejn. Mimoto uspořádal pan ministr školství, věd a umění v pondělí 29. srpna 1949 oběd pro předsednictvo. V pátek 2. září byly přijaty vedoucí osobnosti delegací jednotlivých států na ministerstvu školství, věd a umění panem stálým zástupcem ministra školství VOJTĚCHEM PAVLÁSKEM.

Sjezd byl zakončen v sobotu 3. září o 11^h30 závěrečnou schůzí, z níž byly poslány pozdravné telegramy: panu prezidentu Československé republiky KLEMENTU GOTTWALDOVI, panu prezidentu Polské republiky BOLESŁAWU BIERUTOVI, panu ministru školství, věd a umění ZDEŇKU NEJEDLĚMU a panu ministru osвіaty STANISŁAWU SKRZESZEWSKĚMU. Na této schůzi pozvala polská delegace československé matematiky do Polska na podobný společný sjezd, který bude uspořádán roku 1951 neb 1952.

Někteří účastníci sjezdu se uvolili přednáseti také pro širší veřejnost o kulturních úkolech, které se dnes v Polsku řeší. Ministerstvo informací a osvěty dalo ochotně této akci sjezdového výboru svou podporu a tak byly uskutečněny tyto přednášky:

KAZIMIERZ KURATOWSKI: O organizaci vědecké práce matematické v Polsku. (5. IX. 1949, Praha.)

BRONISŁAW KNASTER: Vědecká nakladatelství a tiskárny v Polsku. (5. IX. 1949, Praha.)

STANISŁAW MAZUR: Organizace školství v Polsku. (7. IX. 1949, Bratislava.)

STEFAN STRASZEWICZ: O dvojstupňovitosti na vysokých školách technických v Polsku. (7. IX. 1949, Bratislava.)

HUGO STEINHAUS: Úkoly aplikované matematiky v Polsku. (6. IX. 1949, Brno.)

Všechny přednášky byly hojně navštíveny a dokazovaly, že se polské problémy a jejich řešení se zájmem u nás sledují.

Vědecký význam sjezdu bude možno ocenit teprve po vydání tohoto sborníku. Českoslovenští pořadatelé sjezdu měli však při své práci na mysli několik cílů. Předně doufali, že sjezd přispěje k posílení a rozvinutí přátelských vztahů mezi lidově demokratickým Polskem a lidově demokratickým Československem. K dosažení tohoto cíle přispěli velkou měrou někteří z našich polských přátel, kteří se uvolili uspořádat mimo rámec sjezdu přednášky o polském školství a organizaci vědecké práce v Polsku pro širší československou veřejnost, jak o nich byla řeč výše. Ohlas, který tyto přednášky našly, svědčí o tom, že tato snaha měla úspěch. Za druhé si českoslovenští pořadatelé sjezdu přáli, aby byla prohloubena a rozšířena vědecká spolupráce československých a polských matematiků. Sjezd již tím, že umožnil bližší osobní seznámení se matematiků obou států, toto očekávání splnil a možno říci, že vzájemná

vědecká spolupráce československo-polská v matematice se slibně rozvíjí. Za třetí cítili českoslovenští pořadatelé potřebu čelit škodám, které pro vědeckou práci přináší dnešní rozpolcení světa na dva nepřátelské tábory. Toto rozpolcení nemohlo ovšem zůstat omezeno jen na pole politické a s neúprosnou nutností se přeneslo i na ostatní stránky lidské činnosti. Proto i vědecká práce pocítila velmi nepříznivě tyto vlivy. Protože vědecká práce ke svému zdárnému rozvoji potřebuje co největší výměny myšlenek v mezinárodním měřítku, domnívají se někteří českoslovenští matematikové, že by bylo velmi dobré a pro zdárný vývoj vědy velmi naléhavé, kdyby se podařilo uskutečnit mezinárodní spolupráci mezi matematiky lidově demokratického tábora, a organisovali tento sjezd s přáním, aby byl skromným a malým začátkem pro budování této spolupráce.

Redakce sborníku.

B.

PROSLOV PANÍ EUGENIE KRASSOWSKÉ,

**viceministryně osvěty republiky Polské, při slavnostním
zahájení dne 28. srpna 1949.**

Panie Wiceministrze Szkolnictwa, Nauki i Sztuki, Panie i Panowie!

W imieniu Ministerstwa Oświaty Rzeczypospolitej Polskiej i moich najbliższych współpracowników serdecznie witam i pozdrawiam wspólny Zjazd czechosłowackich i polskich matematyków.

Ze szczera radością pragnę podkreślić tę okoliczność, iż Zjazd odbywa się w Złotej Pradze — stolicy bratniego narodu czechosłowackiego, z którym łączą nas coraz mocniejsze więzy przyjaźni i współpracy we wszystkich dziedzinach gospodarczego i kulturalnego życia.

Dotychczasowa bardzo ścisła współpraca czechosłowackich i polskich matematyków jest gwarancją, iż obrady Zjazdu w znacznym stopniu przyczynią się do dalszego pogłębienia naszych wzajemnych stosunków na polu nauki.

Chciałabym zwrócić uwagę na doniosłe, a nawet historyczne znaczenie tego Zjazdu, uwzględniając dwa momenty: ogólną sytuację polityczną oraz ów fakt, iż jest to pierwszy w dziejach naszych narodów wspólny zjazd naukowy, co niewątpliwie jest dowodem wielkich przemian zachodzących w ustroju obydwu naszych krajów. Zjazd otwiera zupełnie nowe perspektywy dla naszej naukowej współpracy. Nasz Zjazd odbywa się w chwili ostrej walki z imperializmem, w okresie potężnego wzrostu sił obozu postępu i demokracji, w okresie olbrzymiego rozwoju światowego ruchu w obronie pokoju.

Nie wolno pomijać milczeniem wspaniałej wymowy faktu, iż wspólny czechosłowacko-polski Zjazd Matematyków rozpoczyna się właśnie

w chwili ukończenia obrad Kongresu Obrońców Pokoju w Moskwie, na którym uczeni wielu krajów podkreślili rolę pracowników naukowych w walce o pokój.

Walka z imperializmem toczy się również w dziedzinie ideologicznej, na polu sztuki i nauki. Jest to walka z kosmopolityzmem, będącym bronią imperializmu. Amerykańscy uczeni, socjologowie, publicyści przychodząc z pomocą agresywnej polityce Departamentu Stanu i stwarzając dla niej teoretyczną nadbudowę, wychodzącą z założenia, iż „nowa epoka rozwoju ludzkości żąda wyrzeczenia się suwerenności państwowej“, propagują stany zjednoczone świata, naturalnie pod zwierzchnictwem amerykańskiego kapitału.

Częstokroć nawet postępowi uczeni nie dostrzegają właściwego znaczenia kosmopolitycznych tendencji w nauce. Kosmopolityczne hasło ogólnoswiatowej, ponadnarodowej nauki, hasło głoszące, iż uczonej jest obywatelem świata, ma w rzeczywistości charakter antynarodowy, antypatriotyczny. Kosmopolityzm dąży do oderwania wiedzy od rzeczywistych zagadnień, którymi żyje naród, od jego zmagañ, walk i osiągnięć, zmniejsza wartość narodowej tradycji, wartość zdobyczy naukowych poszczególnych narodów. To powoduje osłabienie wiary w możliwość rozwoju narodowej wiedzy a także zahamowanie wrodzonej narodowej siły twórczej oraz skazanie na głuchy prowincjonalizm.

W dziedzinie naukowej kosmopolityzm usiłuje zaprzeczyć niewątpliwemu faktowi historycznemu, że w naszej epoce ośrodek rozwoju wiedzy i kultury przesunął się na wschód, stara się zmniejszyć znaczenie wspaniałych wyników, osiągniętych przez naukę w Związku Radzieckim, chce odciąć od nich wiedzę innych narodów, zwłaszcza wiedzę krajów ludowej demokracji, skazując ją w ten sposób na uwiąd. Kosmopolityzm chce tę pseudowszechświatową wiedzę zaprzęgnąć w służbę imperializmu i równocześnie chce to zamaskować przed uczonymi. Kosmopolityzm chce niepostrzeżenie wciągnąć pracowników naukowych do obozu imperializmu, aby uczynić z nich zdrajców interesów narodowych. Na tym właśnie polega jego wielkie niebezpieczeństwo dla nauki.

Nasze narody wypowiedziały nieubłaganą walkę imperializmowi. W ciągu ostatniego roku ukończyliśmy ważny etap naszego rozwoju. Świadomie i konsekwentnie dążymy ku socjalizmowi. Pragniemy trwałego pokoju na świecie. W naszej wzajemnej współpracy pogłębiamy wszystko to, co służy walce przeciwko imperializmowi, co służy wzmocnieniu pokoju i budownictwu socjalistycznej kultury. Dlatego tak wielką wagę przywiązujemy do rozwoju nauki, która w mej Ojczyźnie otoczona jest szczególną opieką i troską Ludowego Rządu.

Wszyscy postępowi uczeni polscy zarówno jak i uczeni innych krajów demokracji ludowej rozwijają w swej Ojczyźnie wielką naukę narodową, związaną z potrzebami życia narodowego i służącą narodowi. Właśnie na tej podstawie ścisłego powiązania nauki z potrzebami życia narodu mobilizujemy polskich uczonych do walki przeciwko kosmo-

politycznym tendencjom. Mobilizujemy ich w celu zdobycia szczytowych osiągnięć w dziedzinie nauki, w celu rozwinięcia najnowocześniejszej wiedzy. Mobilizujemy ich po to, aby wypowiedzieli się przeciwko przestarzałym metodom, przeciwko skostnieniu badań naukowych.

Polska matematyka jest jedną z czołowych naszych dyscyplin. W okresie powojennym nie tylko zachowała swą świetną pozycję, lecz odnosi stale nowe sukcesy.

Chcę tu naszym czechosłowackim przyjaciółom, radującym się z każdego polskiego sukcesu, uwydatnić wielkość polskiej matematyki. Zdaje się, słusznie możemy być dumni z jej zdybyczy i miejsca, które zajmuje na forum międzynarodowym. Możemy być dumni z jej ambitnych usiłowań, z jej patriotycznej postawy.

Rząd nasz popiera ambitne usiłowanie matematyków, którzy mimo wielkich strat wojennych przekraczają wyniki osiągnięte w okresie międzywojennym a równocześnie biorą czynny udział w najważniejszych konferencjach i międzynarodowych zjazdach. Ich wykłady na obcych uniwersytetach zdobywają im głębokie uznanie, a współpraca w wielu zagranicznych wydawnictwach naukowych jest bardzo ceniona.

Rząd nasz popiera i otacza szczególną opieką nową matematykę narodową.

Nowa polska matematyka jest istotnie nauką narodową i jestem przekonana, iż zdoła ona skutecznie stawić czoła kosmopolitycznym tendencjom.

Można by zapytać, czy jest rzeczą możliwą, aby dyscyplina tak wysoce abstrakcyjna mogła być narodową czy antynarodową. Jak może być narodowym, czy kosmopolitycznym ten świat abstrakcyjnych znaków? A jednak może nim być — i powtarzam — w Polsce rozpoczyna się wspólny rozwój między matematyki narodowej.

Znika dziś różnica między matematyką teoretyczną a stosowaną, między matematyką uniwersytecką a szkolną. Powstaje wielka jednolita całość matematyczna, ściśle związana z potrzebami życia narodowego i gospodarki narodowej.

Powstał Państwowy Instytut Matematyczny, w którym pod ochroną Rządu będą się rozwijać najbardziej abstrakcyjne badania i gdzie współcześni matematycy szukają możliwości praktycznego zastosowania wyników swych badań czy to dla zapewnienia postępu technicznego, czy też dla obrony kraju.

Wzrosła aktywność naszego Towarzystwa Matematycznego, zwiększyła się ilość wydawnictw naukowych. Równocześnie uczeni-matematycy wydają pomocnicze czasopisma dla użytku szkół, pracują nad podniesieniem poziomu szkolnictwa, przygotowują olimpijskie zawody w szkołach.

To wszystko decyduje o nowym, narodowym, antykosmopolitycznym charakterze polskiej matematyki. Osiągnięcia polskiej matematyki są dowodem tego, jakie perspektywy otwierają się przed nauką,

związaną z życiem narodu, nauką służącą interesom mas ludowych, nauką rozwijającą się dzięki wyzwolonym siłom narodu.

Najlepszym świadectwem stosunku Rządu do sukcesów polskiej matematyki jest fakt, iż pierwszą nagrodę naukową Państwa Ludowego zdobyli czterej matematycy.

Zwróciłam już uwagę na to, że wspólny Kongres czechosłowackich i polskich matematyków otwiera nowe perspektywy dla współpracy naukowej mającej już w tej dziedzinie piękną tradycję. Przyczyni się on niewątpliwie do dalszego rozwoju wiedzy matematycznej w obu naszych krajach i pomoże w urzeczywistnieniu wspólnych zamierzeń gospodarczych i technicznych. Planowa organizacja wspólnych badań naukowych pozwoli skutecznie rozwiązać szereg zagadnień naukowych, umożliwi wzajemne uzupełnianie się w wielu dziedzinach.

Powstają więc przed naszymi uczonymi-matematykami wielkie nowe zadania. Pragniemy, aby rozwijali naukę jak najbardziej związaną z potrzebami swych narodów, aby prowadzili upartą walkę przeciwko przestarzałym metodom i skostnieniu wiedzy.

Dla zapewnienia pomyślnego rozwoju badań naukowych wyteżamy wszystkie siły, aby móc znaleźć dla nich wspólną materialistyczno-marksistowską podstawę filozoficzną. Sądzę, iż zagadnienie to winno się stać czołowym zagadnieniem współpracy naszych matematyków i musi być rozwiązane zgodnie z specyficznymi właściwościami tej naukowej dyscypliny.

Rozwiązując wszystkie te zagadnienia nauka nasza winna korzystać w całej pełni z bogatej skarbnicy wiedzy radzieckiej. Winniśmy coraz więcej rozszerzać współpracę naukową tych uczonych, dla których rozwój nauki jest równoznaczny z rozwojem postępu i sprawiedliwości, którzy swoją pracą chcą służyć wielkiej sprawie w walce o trwały pokój na świecie.

Pracownicy naukowcy naszych krajów winni współpracować nie tylko przy rozwiązywaniu określonych zagadnień, lecz także nad organizacją nauki oraz w zakresie planowania badań naukowych. Winni nawzajem wymieniać swoje doświadczenia. To pozwoli im pracować coraz intensywniej, coraz lepiej, coraz wydajniej.

Jestem przekonana, że ta współpraca będzie się opierała o nieustannie wzrastające i pogłębiające się uświadomienie pracowników naukowych, że nieuniknionym warunkiem postępu w nauce samej jest przekształcenie naszego życia w kierunku socjalizmu, że walka o rozwój badań naukowych jest ściśle związana z walką sił postępowych całego świata o pokój.

Składam matematykom czechosłowackim szczere życzenia dalszego rozwoju ich badań naukowych oraz życzę pomyślnych wyników w ich dążeniach, aby zdobyli czechosłowackiej matematyce czołowe miejsce, a jej samej życzę rozwoju, godnego dotychczasowych tradycji narodo-

wych i odpowiadającego wspaniałym wynikiem oraz olbrzymim potřebom Ludowej Czechosłowacji.

Minister Oświaty Polskí Ludowej dr St. Skrzyszewski upoważnil mnie, abym rovněž w jeho imieniu zložyla Zjazdowi žyczenia pomysl-nych obrad.

Žyczę, aby Zjazd stal się nowym podstawowym etapem w rozwoju naukowej współpracy czechosłowacko-polskiej, współpracy služacej wzmocnieniu sil obozu pokoju oraz przyšpieszonemu wytworzeniu nowych, lepszych form žycia zbiorowego naszych narodów. Jednym słowem: współpracy služacej socialistycznemu budownictwu.

C.

**PROJEV PROF. DR VÁCLAVA VANĚČKA,
odborového přednosty ministerstva školství, věd a umění,
při slavnostním zahájení dne 28. srpna 1949.**

Paní viceministryně, vážení soudruzí, kolegové a přátelé, vzácní hosté.

Mám čest pozdraviti vaše dnešní slavnostní shromáždění jménem našeho ministerstva školství, věd a umění, které jest úřadem, jemuž v nejvyšší instanci přísluší péče o vědeckou tvorbu v našem lidově-demokratickém státě. Náš pan ministr, profesor Dr Zdeněk Nejedlý, sám učenec na slovo vzatý, je dnes alespoň v duchu zde, v této síni, s námi. A sdílí s vámi se všemi radost nad tím, že se zde, jako hosté lidově-demokratické republiky, sešlo takové množství předních učenců polských, slovenských i českých, aby zde uspořádali průkopnický společný vědecký sjezd, sjezd především charakteru pracovního, jehož důležitost zvyšuje ještě přítomnost významných hostů z Maďarska a Francie.

Není v tom nadsázky, řeknu-li, že od dob na rozhraní 16. a 17. věku, kdy zde v Praze bylo jedno z hlavních center bádání matematického, astronomického a fysikálního, nevidělo toto naše prastaré kulturní město v oboru matematiky shromáždění významnějšího a skvělejšího.

Je dobře známo, že matematika je jedna z nejslavnějších a nejstarších lidských věd. Již samo její označení „*mathema*“ — věda, učení vůbec, ukazuje její odvěkou důležitost. Méně je známo, že dějiny matematiky jsou v podstatě dějinami lidského snažení po skutečné volnosti ducha, že jsou dějinami lidského osvobozování od pověr a mythů, v řadě neposlední od mythů filosofických, pavědeckých.

Již historický úsvit lidské civilizace v otrokářských společenských systémech starověku vykazuje existenci této vědy, hned vedle právnictví, a to na stupni už hodně rozvitém. Stejně jako právo stály i znalosti matematické po dlouhé věky ve službách bohatých a mocných, ve službách utiskovatelů, ocitly se v rukách kněžské kasty a bývaly stavěny pod ochranu bohů. Během posledních 6000 let není velkého národa

v dějinách kultury, který by zároveň nebyl velkým v matematice; jsou to vedle starých Egyptanů, Chaldijců a Řeků i staří Číňané; a jsou to vedle středověkých Arabů i mladé feudální národy evropské a mezi nimi, hned na počátku nové doby ovšem už i naši předkové. My jsme si vědomi toho, co znamenal pro svět, pro civilizaci, pro pokrok právě přínos slovanských myslitelů, slovanského genia v matematice, na prvním místě práce autorů ruských a polských. Připomeňme si jen ze 16. století jméno Mikuláše Koperníka, avšak také dnes, na tomto místě, v Praze, české jméno Tadeáše Hájka z Hájku, velkého obdivovatele Koperníkova už tehdy, v druhé půli 16. století.

Schází-li se dnes zde v Praze nejlepší vědecké hlavy z Polska a Československa, aby tu konaly *společně* svůj VII. polský a III. československý sjezd matematiků, svědčí to o ohromném a definitivním obratu, který se po vítězství našeho společného velkého spojence SSSR v poslední válce uskutečnil v našich myslích a srdcích. Naši radost nad vašim příchodem sem zvyšuje vědomí, že dva sousední slovanské národy, v nichž konečně ujal se skoro současně vedení státu vrstvy pracující, i na tomto poli, na poli vědecké práce, dovedou dnes tak krásně a tak výrazně manifestovat svou zkušenost, tak trpce nabytou a tak těžce zaplacenou, že společný postup jim zaručuje zdar, blaho a štěstí, zatím co odcizení a rozchod vždy byly pro ně znamením slabosti, zmaru, porážky a neštěstí.

Vědy vůbec, a v tom také matematika jako jedna z nejdůležitějších *věd základních*, jsou dnes na nových cestách. Na cestách, jež jsou dány novými cíli státního života našich národů; jež jsou dány skutečností, že je to dnes pracující lid, jehož blaho je měřítkem úspěchů také kulturní práce — vědy, vědeckého snažení na prvním místě. Po celý tento týden, co budete zde v Praze zasedat; budete svědky velkého pracovního rozmachu našeho lidu, budete cítit živý tep této práce.

Přejeme vám, aby vaše zasedání dalo se v témž duchu kolektivního, socialistického pracovního úsilí, jaké dnes vládne v našich továrnách a dílnách, na polích i v kancelářích, všude tam, kde osvobozené masy samy si vládnou a *pro sebe samy* pracují.

Tyto masy, tento lid Polsky i Československa hledí na vás a očekává od vás, jako od představitelů vědeckého světa, že svou práci v jedné z věd nezákladnějších zaměříte tak, aby přispívala co nejvíce k rozvoji našich *výrobních sil*, t. j. k rozvoji toho, co jest konec konců vlastní, první hybnou silou vývoje lidské společnosti.

Snad mezi naší jarou svobodnou mládeží rostou už noví Archimedové a noví Newtonové, velcí strůjci příštích našich socialistických a komunistických vítězných výrobních procesů. Ve všech zemích, v nichž už dnes lid sám sobě vládne, očekává se od vědy, od vědeckých pracovníků, že budou ukazovati další cesty, že budou především ochraňovat a pěstovat všechny talenty v naší mládeži uložené, že budou všem příštím generacím vdechovat lásku k socialistickým ideálům, pro něž a v jejichž jméno napříště se bude dít všechna skutečně tvůrčí vědecká práce.

A neplatí to jen o matematice, jejíž představitelé se zde dnes sešli; vědeckou práci bude třeba k těmto cílům organisovati na basi co nejširší. Přírozenou základnou je zde dnes družba národů pod vedením SSSR, jehož nesmírné zkušenosti i na tomto poli jsou nám dnes neocenitelnou pomocí.

Budete-li, vážení přátelé, soudruzi a kolegové, na úkoly svého sjezdu hleděti takto, a *vy jistě budete* — pak je nepochybné, že vaše práce bude korunována úspěchem. Dovoluji si prohlásiti váš sjezd za zahájený a přeji vám jménem našeho pana ministra k jeho jednání ze srdce plného zdaru.